

УДК 657

Матієшин М.М.,
аспірант кафедри теоретичної та прикладної економіки
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім.В.Стефаника»

СУТНІСТЬ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Matieshyn M.M.
graduate student of
theoretical and applied economy department
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

THE ESSENCE OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL PROVIDING THE PROCESS FOR EXPLOITATION FIXED ASSETS OF CONSTRUCTION ENTERPRISES

Постановка проблеми. Успішність діяльності суб'єктів господарювання значною мірою залежить від стану, наявності й ефективності використання основних засобів, що зумовлено визначальною часткою останніх в структурі активів й особливим значенням основних засобів як необхідних засобів праці для виробництва продукції (робіт, послуг). Дослідження проблем підвищення ефективності використання основних засобів є особливо актуальним для будівельних підприємств, так як їх використання має суттєвий вплив на своєчасність і якість виконання будівельно-монтажних робіт.

Зважаючи на те, що основні засоби суттєво відрізняються між собою за своїм функціональним призначенням, прийняття ефективних управлінських рішень потребує достовірних даних про стан їх використання, одержання яких значною мірою залежить від наявної системи обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю будівельних підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем обліково-аналітичного забезпечення управління суб'єктами господарювання різних видів економічної діяльності, визначенню його сутності й складових присвятили свої праці такі вчені. як: С. П. Барановська, І. А. Бланк, О. М. Брадул, Р. Ф. Бруханський, В. О. Волощук, О. Д. Гудзинський, Н. В. Голячук, В. М. Жук, А. Г. Загородній, Т. Г. Камінська, М. Д. Корінько, О. А. Кравченко, М. Д. Крамчанінова, Ю. Д. Малярєвський, Б. Г. Маслов, Є. В. Мних, Т. М. Пахомова, А. А. Пилипенко, М. С. Пушкар, І. Б. Садовська, Я. В. Соколов, В. В. Смирнова, Н. А. Тичиніна, Г. Б. Тітаренко, Л. В. Усатова та ін.

Не применшуючи цінності існуючих досліджень, вважаємо справедливим твердження Л. О. Волощук [1, с. 329], яка вказує, що, враховуючи одержані результати вітчизняних та зарубіжних вчених, потребують розгляду проблемні питання в частині методології обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю підприємств, яка має певні недоліки, зокрема, досі не існує категоріальної визначеності. Також недостатньо дослідженими є питання, пов'язані з обліково-аналітичним забезпеченням процесу експлуатації основних засобів будівельних підприємств із врахуванням їх галузевих особливостей.

Постановка завдання. Дослідження даної теми вимагає вивчення точок зору вчених-економістів щодо сутності такого поняття, як "обліково-аналітичне забезпечення" та інших понять ("обліково-аналітична система", "обліково-інформаційне забезпечення", "інформаційне забезпечення" тощо), які є тотожними. Слід погодитись із Л. О. Волощук [1, с. 329], яка зазначає, що такі терміни за суттю мають одні й ті ж ключові завдання у системі управління, проте різні тлумачення, структуру та структуроутворюючі складові.

Відсутність єдиної точки зору у науковців й практиків не сприяє вирішенню багатьох проблем в процесі формування і використання обліково-аналітичної інформації про

фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання, що свідчить про необхідність подальших досліджень у даному напрямі.

Метою даної роботи є обґрунтування сутності обліково-аналітичного забезпечення процесу експлуатації основних засобів будівельних підприємств та окреслення галузевих особливостей їх діяльності, які впливають на цей процес.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження показало, що в економічній літературі крім поняття “обліково-аналітичне забезпечення”, яке отримало широке трактування з точки зору його змістового наповнення (див. табл. 1), застосовують й інші пов'язані із ним поняття, для позначення яких використовують відповідні терміни.

Таблиця 1

Погляди вчених щодо трактування понять “обліково-аналітичне забезпечення”, “обліково-аналітична система”, “обліково-інформаційне забезпечення”, “інформаційне забезпечення”

Автор	Визначення
1	2
Обліково-аналітичне забезпечення	
А. Г. Загородній [2, с. 31]	система обліково-аналітичного забезпечення підприємства є формою організації всіх видів обліку й аналізу, метою якої є забезпечення менеджерів підприємства інформацією для прийняття поточних і стратегічних управлінських рішень та контролю за їхньою реалізацією
О. А. Кравченко [3, с. 1]	являє собою складний механізм, який об'єднує процеси обліку та економічного аналізу з метою створення обліково-аналітичного забезпечення, що дозволяє формувати об'єктивну інформацію відповідно до інтересів користувачів і напрямів розвитку галузі
Т. Г. Камінська [4, с. 3]	“... безперервне, цілеспрямоване формування відповідних інформаційних потоків, підпорядкованих вимогам аналізу, планування та підготовки і контролю фінансових управлінських рішень”
Н. Голячук [5, с. 408]	суть полягає в здійсненні облікових та аналітичних процедур у режимі реального часу, виявлення відхилень від запланованих показників і використання отриманих результатів для прийняття управлінських рішень
В. О. Волощук [1, с. 330]	слід розглядати як єдність підсистем обліку, аудиту та аналізу, взаємодіючих через інформаційні потоки в процесі формування і передачі оперативної та якісної обліково-аналітичної інформації для забезпечення обґрунтованості та ефективності прийняття управлінських рішень у системі управління підприємством, а також зовнішніми користувачами
Обліково-аналітична система	
Я. В. Соколов, Е. В. Негашев [6]	це система, яка базується на бухгалтерській інформації, включаючи оперативні дані, які використовуються для економічного аналізу, статистичної, технічної, соціальної та інших видів інформації
С. П. Барановська [7, с. 9]	це система, що ґрунтується на даних оперативного, статистичного, фінансового і управлінського обліку, включаючи оперативні дані, і використовує для економічного аналізу статистичну, виробничу, довідкову та інші види інформації
Л. В. Усатова [8, с. 12]	комплекс взаємодіючих і взаємопов'язаних елементів, що забезпечують процес безперервного цілеспрямованого збору, обробки та оцінки інформації, необхідної для планування діяльності, розробки, прийняття та реалізації ефективних управлінських рішень
О. Д. Гудзинський, Г. Г. Кірейцев, Т. М. Пахомова [9]	це інтегрована система прийомів обліково-аналітичного забезпечення менеджменту шляхом здійснення специфічних внутрішньо системних та загальносистемних функцій

продовження табл. 1

1	2
Л. В. Попова, Б. Г. Маслов, І. А. Маслова [10]; М. Д. Корінько, Г. Б. Тітаренко [11]	це система, що базується на даних бухгалтерського обліку, включаючи оперативні дані і використовує для економічного аналізу статистичну, виробничу, довідкову та інші види інформації. Тому обліково-аналітична система являє собою збір, опрацювання та оцінку всіх видів інформації, що використовується для прийняття управлінських рішень на макро- і макрорівнях
Обліково-інформаційне забезпечення	
Р. Ф. Бруханський [12, с. 32;33]	раціональна модель обліково-інформаційного забезпечення ... повинна враховувати як внутрішні, так і зовнішні інформаційні сфери, відображаючи комплексну консолідовану інформацію про діяльність підприємства і його перспективи. Основними джерелами обліково-інформаційного забезпечення є фінансовий облік і звітність; управлінський облік і звітність; результати моніторингу бізнес-середовища
Інформаційне забезпечення	
І.О. Бланк [13]	процес безперервного цілеспрямованого підбору відповідних інформативних показників, необхідних для здійснення аналізу, планування і підготовки ефективних оперативних управлінських рішень по всіх аспектах фінансової діяльності підприємства
В. В. Смирнова, А. О. Апостолов [14]	сукупність форм, методів та інструментів управління інформаційними ресурсами, необхідних і придатних для реалізації аналітичних та управлінських процедур, що забезпечують стабільне функціонування підприємства, його стійкий перспективний розвиток
М. Д. Крамчанинова [15]	підсистема в системі управління підприємством, що повинна включати три організаційних моменти: організацію масиву інформації, організацію потоків інформації, організацію переробки інформації

Щодо останніх, то найбільш поширеними в наукових джерелах є такі:

1) "обліково-аналітичне забезпечення" (А. А. Пилипенко; А. Г. Загородній; В. О. Волощук, Н. В. Голячук; Ю. Д. Малярєвський; Н. А. Тичиніна, О. А. Кравченко, Т. Г. Камінська, В. О. Волощук та ін.);

2) "обліково-аналітична система" (О. Д. Гудзинський, Г. Г. Кірейцев, Т. М. Пахомова; С. П. Барановська, Я. В. Соколов; Г. Б. Тітаренко, М. Д. Корінько, Л. В. Усатова, Л. В. Попова, Б. Г. Маслов та ін.);

3) "обліково-інформаційне забезпечення" (В. М. Жук, К. В. Гульпенко, Р. Ф. Бруханський; І. Б. Садовська та ін.);

4) "інформаційне забезпечення" (І. А. Бланк, В. В. Смирнова; М. Д. Крамчанинова та ін.) – застосування цього терміну характерне переважно для вчених і практиків із суміжних спеціальностей.

Слід зазначити, що окремі автори не дотримуються єдиної термінології, оскільки навіть в межах одного дослідження використовують різні терміни для визначення сутності понять "обліково-аналітичне забезпечення", "обліково-аналітична система", "обліково-інформаційне забезпечення", "інформаційне забезпечення", які характеризують одну і ту ж систему формування інформації для забезпечення інформаційних потреб широкого кола користувачів.

Як видно з таблиці 1, всі наведені терміни, котрі використовуються для визначення сутності тотожних понять, характеризують процес акумулювання, обробки та передачі обліково-аналітичної інформації, необхідної зовнішнім і внутрішнім користувачам різних рівнів управління з метою прийняття ними відповідних рішень. Це свідчить про те, що цілком можливо й необхідно використовувати єдиний термін.

На нашу думку, найбільш точно відображає сутність зазначеного процесу термін "обліково-аналітичне забезпечення", так як показує взаємозалежність між інформаційною

складовою системи – обліком і аналізом та взаємозв'язок цих елементів з користувачами обліково-аналітичної інформації з наявним між ними зворотнім зв'язком.

Для обґрунтування наведеної позиції доцільно розглянути досліджуване поняття з точки зору лексико-фразеологічної складової. Так, згідно з Академічним тлумачним словником української мови, слово “забезпечення” це дія, яка означає: 1) постачати щось у достатній кількості, задовольняти кого-, що-небудь у якихось потребах; 2) створювати надійні умови для здійснення чого-небудь, гарантувати щось [16, с. 17-18].

Не викликає сумніву й те, що обліково-аналітичне забезпечення слід розглядати як систему, оскільки в гносеологічному розумінні термін «система» означає певну єдність, яка утворюється із багатьох елементів, що перебувають у відносинах і зв'язках один з одним.

Як слушно зазначає М.С. Пушкар [17], в результаті об'єднання сукупності об'єктів відбувається отримання синергетичного ефекту (або емерджентності), так як такі об'єкти набувають властивостей, відмінних від властивостей кожного з них зокрема. Саме обліково-аналітичне забезпечення характеризується емерджентністю за рахунок взаємодії й поєднання всіх видів обліку й аналізу для досягнення єдиної мети – формулювання обґрунтованої, якісної, достовірної й комплексної обліково-аналітичної інформації.

Досягати тактичних й стратегічних цілей, вижити в сучасних динамічних та конкурентних умовах можливо, володіючи системною й комплексною інформацією – обліково-аналітичною. Порядок її формування у системі обліково-аналітичного забезпечення й зв'язок з об'єктами обліку представлено на рис. 1.

Дуже слушно вказує у монографічному дослідженні А. А. Пилипенко [18, с. 32], що “обліковий процес слід організовувати на основі інтеграції, щоб усі складові (об'єкти обліку) були взаємопов'язані між собою єдиним масивом інформації. Більш того, структура функції обліку повинна бути складовою частиною організаційної структури підприємства”.

Спірним вважаємо твердження І. М. Кірілова [19, с. 171] щодо того, що “...обліково-аналітична система ґрунтується тільки на бухгалтерській інформації...”, так як вона є визначальною, проте не єдиною. Навпаки, характерною рисою обліково-аналітичного забезпечення як системи є її комплексність, що проявляється через взаємодію інформаційних потоків бухгалтерського, оперативного, статистичного обліку та інформації, яка формується за допомогою методів фінансового, управлінського та стратегічного аналізу (див. рис. 1).

Відповідно до вищенаведеного, елементами системи обліково-аналітичного забезпечення є облік й аналіз, які взаємодіють між собою, формуючи потужну інформаційну базу для прийняття рішень і здійснення контролю: внутрішнього (внутрішньогосподарський контроль, внутрішній аудит) чи зовнішнього (аудит, ревізія, судова економічна експертиза тощо).

Розглядаючи процес формування обліково-аналітичної інформації, вважаємо за доцільне виділення окремих етапів, від якісного виконання кожного залежить результативність інформації на виході, а саме:

- виявлення, накопичення та реєстрація облікової інформації у первинних документах;
- узагальнення масиву первинної облікової інформації шляхом складання внутрішньої та зовнішньої звітності підприємства;
- здійснення аналітичної обробки сукупності облікових даних [20, с. 132].

Наведені етапи будуть однаковими незалежно від того, стосовно яких об'єктів обліку формується обліково-аналітична інформація. Водночас на методику й організацію обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень щодо певного об'єкта обліку мають значний вплив особливості фінансово-господарської діяльності видів економічної діяльності.

Серед основних галузевих особливостей будівельних підприємств, які необхідно враховувати при побудові обліково-аналітичного забезпечення управління процесом експлуатації основних засобів, слід виділити: мобільність активних основних засобів, що зумовлено розташуванням об'єктів будівництва в різних місцевостях, а не в одному виробничому цеху; вплив кліматичних умов на знос основних засобів, які експлуатуються на відкритих будівельних майданчиках; залучення окремих основних засобів (наприклад, будівельних кранів) від сторонніх організацій тощо.

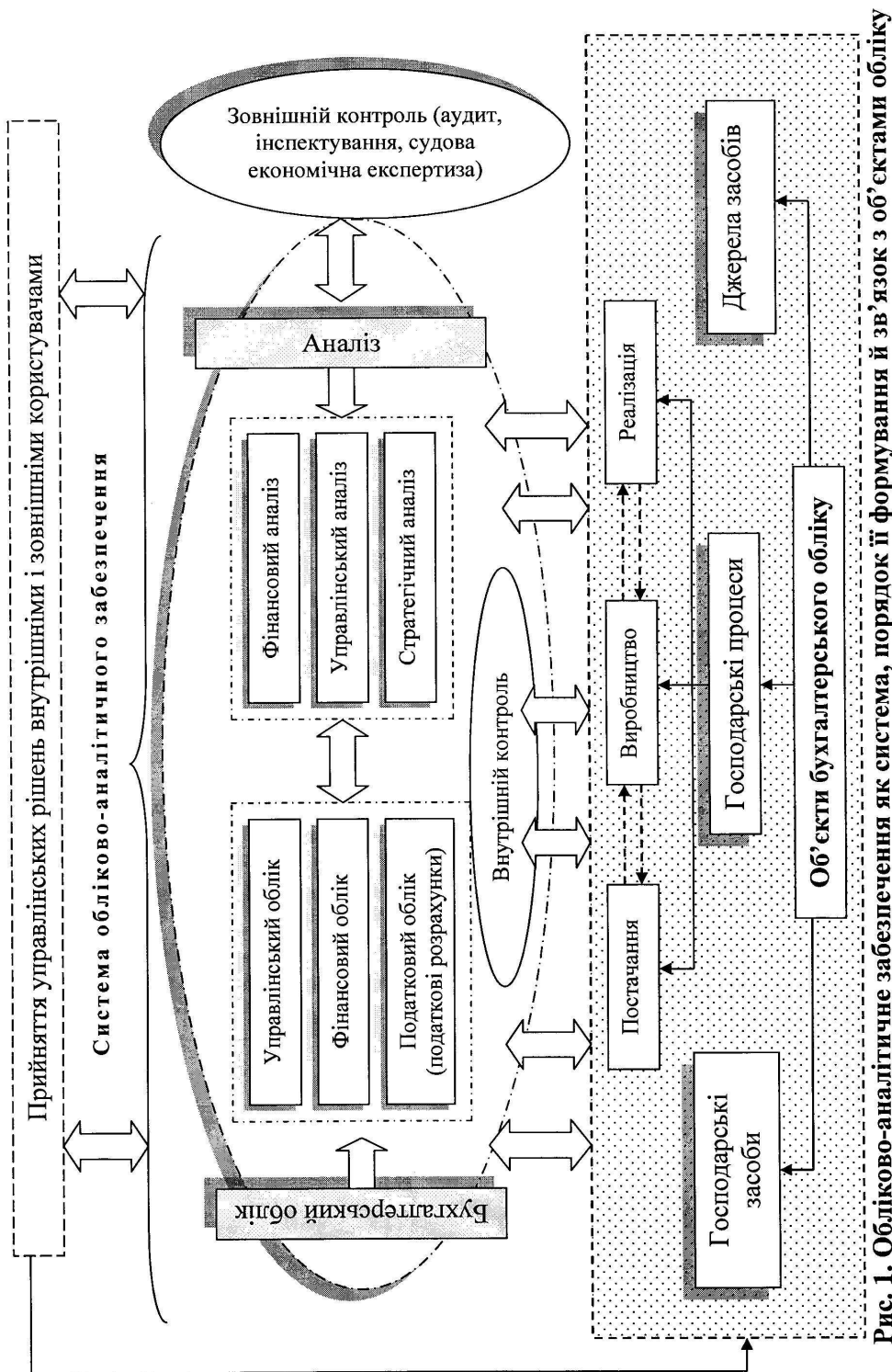

Рис. 1. Обліково-аналітичне забезпечення як система, порядок її формування й зв'язок з об'єктами обліку

Джерело: розроблено автором

Оцінюючи практику діяльності будівельних підприємств з точки зору обліково-аналітичного забезпечення їх управління, можна відзначити безсистемність та орієнтацію цього процесу переважно на виконання вимог нормативно-правових актів щодо нарахування та сплати податків і зборів, подання відповідної звітності тощо. В умовах динамічного розвитку економічних процесів обліково-аналітичне забезпечення повинне бути спрямоване не тільки на досягнення тактичних цілей, а насамперед – стратегічних.

Висновки та подальші дослідження. Отже, можна стверджувати, що обліково-аналітичне забезпечення процесу експлуатації основних засобів представляє собою систему збору і передачі комплексної інформації, яка формується в результаті поєднання й взаємодії всіх видів обліку та економічного аналізу, що уможлиблює прийняття тактичних й стратегічних управлінських рішень, спрямованих на ефективне використання основних засобів для виконання будівельно-монтажних робіт. Крім того така інформація є підґрунтям для прийняття рішень щодо вибору альтернативних варіантів: придбати чи орендувати основні засоби, споруджувати їх підрядним чи господарським способом, брати в кредит чи в лізинг, модернізувати чи ремонтувати, продавати чи консервувати тощо.

Саме виходячи із запропонованого вище трактування поняття обліково-аналітичного забезпечення процесу експлуатації основних засобів із врахуванням галузевих особливостей діяльності будівельних підприємств будуть проводитись подальші дослідження в цьому напрямі.

Література

1. Волощук Л. О. Обліково-аналітичне забезпечення управління інноваційним розвитком підприємства / Л. О. Волощук // Праці Одеського політехнічного університету. - Вип. 2 (36). – 2011.- С. 329-334.
2. Загородній А. Г. Оцінювання ефективності системи обліково-аналітичного забезпечення менеджменту підприємства / А. Г. Загородній // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції [“Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні”], (Тернопіль, 23-24 квітня 2010р.) / М-во освіти і науки України, ТНЕУ. – Т. : Крок, 2010. – С. 31-32.
3. Кравченко О. А. Учетно-аналитическое обеспечение управления основными средствами сельскохозяйственных организаций / О.А. Кравченко / автореф. на соиск. уч. степени канд. эк. наук.: 08.00.12. – Ставрополь, 2011. – 22 с.
4. Камінська Т. Г. Обліково-аналітичне забезпечення фінансового менеджменту в сільськогосподарських підприємствах / Т. Г. Камінська / автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. екон. наук: 08.06.04.- Київ, 2006. – 20 с.
5. Голячук Н. Обліково-аналітичне забезпечення як важлива складова управління підприємством / Н. Голячук // Економічний аналіз. – Вип. 6. – 2010. – С. 408-410.
6. Соколов Я. В. Бухгалтерский управленческий учет: от истоков до наших дней: монография / Я. В. Соколов. – М. : Аудит: ЮНИТИ, 2009. – 213 с.
7. Барановська С. П. Обліково-аналітичне забезпечення як невід’ємна складова управління підприємством / С. П. Барановська // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку : [збірник наукових праць] / відповідальний редактор О. Є. Кузьмін. - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. – С. 8-11.
8. Усатова Л. В. Формирование управленческой и налоговой составляющей учетно-аналитической системы расходов в условиях неопределенности в период трансформации международных стандартов финансовой отчетности / Л. В. Усатова / автореф. дис. на соиск. уч. степ. доктора экон. наук.: 08.00.12. – Орел, 2008. – 48 с.
9. Гудзинський О. Д. Теоретичні аспекти формування обліково-аналітичного механізму менеджменту / О.Д. Гудзинський, Г.Г. Кірейцев, Т.М. Пахомова // Облік і фінанси АПК. – 2008. – № 3. – С. 89-93.
10. Попова Л. В. Основные теоретические принципы построения учетно-аналитической системы / Л. В. Попова, Б. Г. Маслов, И. А. Маслова // Финансовый менеджмент. – 2003. – № 5. – С. 34-67.
11. Тітаренко Г. Б. Методичні підходи для побудови обліково-аналітичної системи з використанням експертних оцінок / Тітаренко Г. Б., Корінко М. Д. // Облік і фінанси АПК. – 2010. – № 4. – С. 66–69.

12. Бруханський Р.Ф. Модернізація обліково-інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств / Р.Ф. Бруханський // матеріали колективної монографії у 2 т. / за ред. П.Й. Атамас [Сучасний бухгалтерський облік, аналіз і аудит: галузевий аспект, 1 т.]. – Дніпропетровськ: «Герда», 2013. С. 21- 34.
13. Бланк И.А. Энциклопедия финансового менеджера: В 4 т. Т. 1. Концептуальные основы финансового менеджмента / Бланк И. А. – 2-е изд., стереотип. – М. : Омега-Л, 2008. – 447 с.
14. Апостолов А.О. Информационное обеспечение развития предпринимательских структур / В. В. Смирнова, А. О. Апостолов // Економіка. Менеджмент. Підприємництво. Зб. наук. праць СНУ ім. В. Даля. – 2003. – Вип. 11. – С. 294–297.
15. Крамчанінова М.Д. Формування системи управління промисловим підприємством в умовах стратегічного партнерства / М. Д. Крамчанінова / автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.03 / Донецький державний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Маріуполь, 2005. – 20 с.
16. Словник української мови : в 11 томах. – Том 3. – 1972 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.sum.in.ua>.
17. Пушкар М.С. Розробка систем обліку : навч. посіб. / М.С. Пушкар. – Тернопіль : Ін-т обліку і аудиту, ТАНГ : Карт-бланш, 2003. – 198 с.
18. Пилипенко А.А. Організація обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства: Наукове видання. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2007. – 276 с.
19. Кирилов И.Н. Теоретические аспекты развития системы учетно-аналитического обеспечения управленческих решений на предприятии / И.Н. Кирилов / Вестник Адыгейского государственного университета. – Серия 5: Экономика . – 2012. – № 2. – С 170-176.
20. Максимів Ю.В. Організаційні підходи до вдосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення управління відходами деревообробного виробництва / Ю. В. Максимів // Вісник національного університету водного господарства та природокористування. Економіка : зб. наук. Праць. – Рівне. – 2011. – Випуск 2 (54). – С. 131-138.

References

1. Voloshchuk, L.O. (2011), "Accounting and analytical providing of management innovative development of enterprise", *Pratsi Odeskoho politekhnichnoho universytetu*, Iss. 2(36), pp. 329-334.
2. Zahorodnii, A.H. (2010), "Evaluation of the effectiveness the system of accounting and analytical providing of enterprise management", *Stan i perspektyvy rozvytku oblikovo-informatsiinoi systemy v Ukraini*: [Status and prospects of the development of accounting and information system in Ukraine], *Materialy mizhnarodnoi naykovo-praktychnoi konferentsii*, [Proceedings of the International Scientific Conference], (Ternopil, 23-24 April 2010) / Ministry of education and science of Ukraine, TNEU, T.: Step., pp.31-32.
3. Kravchenko, O.A. (2011), "Accounting and analytical ensuring of management of fixed assets of agricultural organizations", Thesis abstract of Cand. Sc. (Econ.), 08.00.12, Stavropol, Russia, 22 p.
4. Kaminska, T.G. (2006), "Accounting and analytical providing of financial management at agricultural enterprises", Thesis abstract of Cand. Sc. (Econ.), 08.06.04, Kyiv, Ukraine, 20 p.
5. Holiachuk, N. (2010), "Accounting and analytical providing as an important part of enterprise management", *Ekonomichniy analiz*, Iss. 6, pp. 408-410.
6. Sokolov. Ya.V. (2009), *Bukhgalterskiy upravlencheskiy uchet: ot istikov do nashyh dnei* [Bookkeeping Managerial Accounting: from the origins to the present days], monograph, Audit: UNITY, Moskow, Russia, 213 p.
7. Baranovska, S.P. (2012), "Accounting and analytical providing as an integral part of enterprise management", *Management and Entrepreneurship in Ukraine: the stages of formation and development problems, collected works*, Vydavnytstvo Iivskoi politekhniki, Lviv, Ukraine, pp. 8-11.
8. Usatova, L.V. (2008), "Formation of administrative and tax component of accounting and analytical system of expenses in the conditions of uncertainty during the period of transformation of the international financial reporting standards", Thesis abstract of Cand. Sc. (Econ.), 08.00.12, Orel, Russia, 48 p.

9. Hudzynskiy, O.D., Kireitsev, G.G. and Pakhomova, T.M. (2008), "Theoretical aspects of formation mechanism for accounting and analytical management", *Oblik i finansy APK*, no. 3, pp. 89-93.
10. Popova, L.V., Maslov, B.G. and Maslova, I.A. (2003), "Basic Theoretical Principles of building an accounting and analytical system", *Finansovyy menedzhment*, no. 5, pp. 34-67.
11. Titarenko, H.B. and Korinko, M.D. (2010), "Methodological approaches for building accounting and analytical system with using expert assessments", *Oblik i finansy APK*, no. 4, pp. 66-69.
12. Brukhanskyi, R.F. (2013), *Modernizatsiia oblikovo-informatsiinogo zabezpechennia strategichnogo menedzhmentu silskogospodarskykh pidpnyemstv* [Modernization of accounting and information providing the strategic management of agricultural enterprises], proceedings of the collective monograph in 2 volumes, Herda, Dnipropetrovsk, pp. 21-34.
13. Blank, I.A. (2008), *Entsyklopediia finansovogo menedzhera: V 4 t. T.1. Kontseptualnye osnovy finansovogo menedzhmenta* [Encyclopedia of the financial manager: In 4 vol. Vol.1. Conceptual bases of financial management], 2 issue, stereotype, Omega-L, 447 p.
14. Apostolov, A.O., Smirnova, V.V. (2003), "Information provision of the development of enterprise structures", *Economy. Management. Entrepreneurship*, Scientific collected works SNU name V.Dalia, Issue 11, pp. 294-297.
15. Kramchaninova, M.D. (2005), "Formation the system of management by the industrial enterprise in conditions of the strategic partnership", Thesis abstract of Cand. Sc. (Econ.), 08.00.03, Donetsk State University of Economics and Trade named M. Tugan-Baranovskyi, Mariupol, Ukraine, 20 p.
16. Ukrainian dictionary: in 11 volumes, (1972), Volume 3, available at: <https://sum.in.ua>.
17. Pushkar, M.S. (2003), *Rozrobka system obliku* [Development of accounting systems], tutorial, Institute of Accounting and Audit, TANH, Cart-blansh, Ternopil, Ukraine, 198 p.
18. Pylypenko, A.A. (2007), *Orhanizatsiia oblikovo-analitychnoho zabezpechennia stratehichnoho rozvytku pidpnyemstva* [Organization of accounting and analytical providing for strategic development of enterprises], scientific publication, Kharkiv, Ukraine, 276 p.
19. Kirilov, I.N. (2012), "The theoretical aspects for the development of the system of accounting and analytical providing of managerial decisions at the enterprise", *Vestnik Adygeyskoho gosudarstvennogo universiteta*, Episode 5: The Economy, no. 2, pp. 170-176.
20. Maksymiv, Yu.V. (2011), "The organizational approaches for improving the system of accounting and analytical providing for waste management of woodworking industry", *Visnyk natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia*, The Economy, collection of scientific works, Rivne, Issue 2 (54), pp. 131-138.